

Nova monografija
dr. sc. Antona Božanića:
Omišalj i Njivice –
povijesni hod, župe i iseljenici

Svoj povijesno-historiografski hod otokom Krkom vlč. dr. sc. Anton Božanić, župnik u Omišlju i dekan omišaljskog dekanata – poznati i priznati krčki crkveni povjesničar specijaliziran za našu modernu i suvremenu povijest, 2020. godine ostvario je publiciranjem nove monografije posvećene prostoru nekadašnjeg omišaljskog kaštela/komuna, a danas Omišlja i Njivica sa svojim administrativnim teritorijem u sklopu Općine Omišalj u Primorsko-goranskoj županiji te dvjema župama, omišaljskom i njivičanskom u Krčkoj biskupiji.

Knjiga koja je pred nama nosi naslov *Omišalj i Njivice – povijesni hod, župe i iseljenici*, a riječ je zapravo o trećem nadopunjenom izdanju monografije o Omišlju u izdanju Općine Omišalj i pod izvršnim nakladnikom, agilnim poduzećem Glosa d.o.o. iz Rijeke. Treba se prisjetiti da je prvo izdanje navedene monografije publicirano prije deset godina (2010.) naslovljeno *Omišalj – drevna župa i iseljenici u New Yorku*. Na 159 stranica pregledno su obrađeni povijest i kulturna baština Omišlja te njegovi iseljenici u New Yorku. Prigodne riječi na početku monografije napisali su mons. Valter Župan, krčki biskup, Tomo Sparožić, tadašnji načelnik Općine Omišalj, te bivši omišaljski plovani vlč. Petar Kordić, doc. dr. sc. Franjo Velčić i doc. dr. sc. Slavko Zec. Monografija sadrži autorov proslov, uvodni dio naslovljen „Omišalj – grad prepoznatljiva kršćanskog identiteta“ te tri velika poglavlja (I. Omišalj nekad i danas,

II. Drevna omišaljska župa, III. Omišaljski iseljenici u New Yorku), a opremljena je višejezičnim sažetcima i popisom korištenih izvora i konzultirane literature te kratkom bilješkom o autoru. No u tome izdanju autor je odlučio obraditi samo staru jezgru Omišlja pa stoga nije obrađeno područje Njivica te Miholjica i Svetog Vida (danas Sveti Vid-Miholjice) koje je nekoć pripadalo pod drevnu omišaljsku župu i kaštel. Knjigu su recenzirali prof. emer. dr. sc. Katica Ivanišević i doc. dr. sc. Franjo Velčić.

Zbog svega toga, ali ponajprije i kao izraz interesa čitatelja, dr. sc. Anton Bozanić priredio je 2017. godine drugo prošireno i dopunjeno izdanje pod proširenim naslovom i s novim poglavljima: *Omišalj i omišaljsko područje – povijesni hod, župa, Njivice i iseljenici*. Tu su zapravo Njivice dobile zasebno potpoglavlje, a knjiga ukupno broji 166 stranica s novim i prerađenim i dopunjenim odlomcima. Sada uz „Prigodno slovo“ općinske načelnice mr. sc. Mirele Ahmetović, autorov „Proslov“, monografija sadrži pet velikih poglavlja: „Tisućljetna omišaljska gradska jezgra i okolno područje“, „Povijesni hod – nekada i danas“; „Drevna omišaljska župa i nove župe“; „Omišaljsko kulturno nasljeđe“ i „Omišaljski iseljenici u New Yorku“. Na kraju se knjige nalaze još „Kronologija važnijih zbivanja u Omišlju i na omišaljskom području“ te sažetci na hrvatskom, engleskom, talijanskom i njemačkom jeziku, kao i popis izvora i literature te kratka bilješka o autoru. Knjigu su tada recenzirali prof. emer. dr. sc. Katica Ivanišević i izv. prof. dr. sc. Jerko Valković.

Spomenimo kako je uza sve to podjednako vezana i zasebna autorova monografija *Miholjice i Sveti Vid. Od najstarijih vremena do danas* (Općina Malinska-Dubašnica, Malinska, 2019.) jer je i taj prostor nekoć spadao pod drevnu omišaljsku župu, ali i omišaljski kaštel, tj. komun.

Nova monografija *Omišalj i Njivice – povijesni hod, župe i iseljenici* oba-seže 166 stranica tekst – kao i drugo izdanje, ali s dosta novih slikovnih priloga i dopunjenim dijelovima teksta. Vidi se već i iz naslova da su ovdje Njivice stavljane uz bok Omišlju, čime se želi naglasiti važnost ovoga danas turističkog, a nekoć ribarskog mjesta.

Inače, monografija *Omišalj i Njivice – povijesni hod, župe i iseljenici* opremljena je s više od 150 crno-bijelih i kolornih fotografija. Otpočinje „Prigodnim slovom“ općinske načelnice mr. sc. Mirele Ahmetović te

„Proslovom“ autora. Potom slijedi pet poglavlja u kojima se tematiziraju tisućljetna omišaljska gradska jezgra i okolno područje. Prikazuje se povijesni hod ovoga prostora – nekada i danas. Na to se nadovezuje poglavlje o drevnoj omišaljskoj župi i župi Njivice te pregled omišaljskog kulturnog nasljeđa. Zadnje poglavlje posvećeno je omišaljskim iseljenicima u New Yorku. Kao i u drugom izdanju, tako se i ovdje na kraju monografije nalazi „Kronologija važnijih zbivanja u Omišlju i Njivicama“ te sažetci na hrvatskom, engleskom, talijanskom i njemačkom jeziku, kao i popis izvora i literature te kratka bilješka o autoru. Recenzenti ovog izdanja također su prof. emer. dr. sc. Katica Ivanišević i prof. dr. sc. Jerko Valković.

Svečano predstavljanje monografije održano je u nedjelju, 31. svibnja 2020. godine u Njivicama u sklopu proslave Duhovskog utorka (*Duhovski utorek* – koji pada na 2. lipnja 2020., što je ujedno i Dan Općine Omišalj). Prezentacija knjige bila je planirana u Njivicama na lijepom prostoru uz more, no kiša je organizatorima poremetila planove pa su publika – njih pedesetak – i predstavljači skupa s autorom svečani događaj odradili u njivičkom hotelu Jadran. Program je vrlo kvalitetno i profesionalno vodila dr. sc. Natalija Bogović, a započeo je „Mantinjdom“ koju su na sopelama izveli domaći sopci Nikola Dapčić i Zlatko Jurković.

O monografiji su govorili i tako je predstavili načelnica Općine Omišalj mr. sc. Mirela Ahmetović, dr. sc. Tomislav Galović, dr. sc. Koraljka Vahtar-Jurković, Ksenija Čulina te autor dr. sc. Anton Bozanić. Mr. sc. Mirela Ahmetović čestitala je autoru na vrijednoj ediciji i zapravo njegovoj već trećoj knjizi o području Općine Omišalj. O strukturi i glavnim karakteristikama monografije te o vrijednosti lokalne i(li) zavičajne povijesti u kontekstu historiografskih istraživanja govorio je dr. sc. Tomislav Galović, dok je o vrijednosti i važnosti ove publikacije za Njivice govorila dr. sc. Koraljka Vahtar-Jurković. Ksenija Čulina u ime izdavačke kuće Glosa iz Rijeke kao izvršnog nakladnika upoznala je sve nazočne s radom i pripremom monografije te o tehničkim pojedinostima. Voditeljica predstavljanja dr. sc. Natalija Bogović, a po želji autora, pročitala je ulomak iz monografije koji govori o Njivicama.

Na kraju se svima obratio i autor monografije *Omišalj i Njivice – povi-*

jesni hod, župe i iseljenici vlč. dr. sc. Anton Bozanić zahvalivši predstavljачima i publici te pojasnio da ova knjiga govori „o bogatoj prošlosti, ali i sadašnjosti Omišlja i Njivica sa željom da se poveže i uskladi prošlost sa sadašnjošću i sjedini više sastavnica koje čine ovu sredinu“.

Svečanu prezentaciju zaključili su, kao što su je i otvorili, Nikola Dapčić i Zlatko Jurković, ali ovoga su puta na sopelama odsopli (odsvirali) i zakantali (zapjevali) pjesmu „Lipo moje spod Omišaj more“ (dodavši pritom stih koji se odnosi na Njivice, a kojeg dakako nema u izvornoj pjesmi) te za to dobili veliki pljesak, kao što su i svi nazočni dobili po primjerak monografije uz autorov potpis i posvetu.

Tomislav GALOVIĆ